

MALE NOVICE.

Ishajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 10 v. — Po pošti se list ne pošilja.

Kaj je s slovenskimi šolami v Mariboru in okolici?

Oj, ta ljuba počasnost »bele« Ljubljane! S kakšnim veseljem je storo i mlado pričakovalo prve slovenske ljudske šole v Mariboru! Navdušenje med otroci, še večje navdušenje in veselje med slovenskimi starši! Pretekla je dolga doba 5 mesecev, odkar je Jugoslavija gospodarica v naših krajih, a najpotrebnejšega še Maribor do danes ni dobil. Z vsem drugim je osrečen: Ima že svežega šol nadzornika, ima novega ravnatelja pogrebnege zavoda, ima nove uradnike, boljše policijske stražnike, bolj stroge jetnišničarje, ima mestno tržnico, ima malo slovensko trobojnico na mestnem stolpu, zeleni mlaj na Novem Glavnem tgu, ima slovenske napise na mestnem pogrebnege zavodu in mestni klavnici itd., itd., itd. Vse ima, prav vse, a tega kar je za bodočnost slovenskega Maribora najbolj krvavo potrebno: slovenskih ljudskih šol pa še do danes nima. Višji šolski svet v Ljubljani je menda mnenja, da je itak dovolj storjeno, če se izbere razne ravnatelje in ravnateljice. Vidi se, da visoki gospodje v Ljubljani niti pojma nimajo o najbolj krvavih potrebah na naši severni meji. Ti ggg. sicer v dolgotrajnih sejah kujejo na rečb., odredbe in odloke in skušajo na ta način rešiti naše pereče šolske zadeve, a slovenskih šol nam še do danes niso dali.

Kakor je glede me- ta, tako je tudi glede okolice Nemške šole v Pobretju, Studencih, Krčevini, Radvanju itd. še do danes niso spremenjene v slovenske! Kako naj imenuje zavzet rodoljub tako počasno postopanje višjega šolskega sveta? — In kravje tuptije z nemčurkim učiteljskim obojem! Nekateri nemčurske učitelje se je odpustilo, veliko število pa še ne. In če pridejo nemškutarske učiteljice, katere je okrajni šolski svet predlagal, da se jih odstavi, k višjemu šolskemu svetu v Ljubljano, se jih milostno sprejme in obljubuje eno in drugo

Da, »bela« Ljubljana, ti nisi vajena narodnih bojev, zato pa si tako popustljiva, tako mlačna, tako počasna

Razne novice.

Regent Aleksander pride v Ljubljano. Iz Beograd poročajo dne 24. marca (»Slov. Nar.«): Re-

gent Aleksander je sprejel v daljši avdijenci ministra dr. Alberta Kramerja. Na ministrovo opazko, da pričakuje slovenski del našega naroda z veliko radostjo dan, ko bo mogel v svoji sredini pozdraviti svojega bodočega vladarja, je izjavil regent, da poseti Slovenijo takoj, čim mu bodo to dopuščale razmere; obenem je izrazil željo, da ga pospremljata na njegovem potu po slovenskih zemljah oba slovenska ministra dr. Korošec in dr. A. Kramer. Mogoče je, da poseti regent Ljubljano že tekom aprila, ako nastane v parlamentnem delu odmor, ki bo omogočil daljšo odsotnost regenta in obeh ministrov.

Poročilo iz Belgrada. Odslopili so socialdemokratski poverjeniki: Kristan, Prepeluh in Bukšek (hrvatski) Med sejo narodnega predstavnštva dne 26. t. m. je podal svojo ostavko minister Korač. Med socialdemokratsko stranko in JDS se vrši hud boj. Notranji minister Pribičević je izjavil, da obžaluje, da ni bil Radič, že davno prej aretiran, Pazman in Prebey pa sta bila aretirana, ker sta poslala v Pariz spomenico zoper edinstvenost SHS.

Francoska komisija v Mariboru. Danes dopoldne je obiskala francoska komisija, ki je dospela te dni v Maribor, generala Maistra, glavarja dr. Lajnsiča, gerenta dr. Pfeiferja, škofa dr. Napotnika in še več drugih. Komisija je napravila na naše ljudi najboljši vtis.

V Nemški Avstriji je izbruhnil generalni štrajh. Sprejemi na magistratu. Mestni magistrat naznanja, da bo sprejemal vladni komisar dr. Vilko Pfeifer odslej stranke izključno le vsak dopoldan od 8. do 12. ure. Njegov namestnik je okrajni komisar Miroslav Seneković (soba št. 5).

Mariborsko moško učiteljsište ima še vedno le samo nemške napise. Skrajni čas bi že bil, da bi ti dokazi našega suženjstva že vendar izginili. Pet mesecev je poslopje že last kraljevine SHS in med tem časom bi se bil gotovo našel kak »umetnik«, ki bi nemške napise spremenil v slovenske. Toda treba je odločnosti in dobre volje. Če je to bilo mogoče drugod, bi gotovo bilo mogoče tudi na tem zavodu. Upajmo, da zadostujejo te vrstice, sicer bomo prihodnjic posvetili z bolj svetlo lučjo.

Mestna plinarna. Ker je plinarna morala ustaviti proizvodnjo plina, je tudi potrebno, da se skrči oddaja električnega toka. V sled tega se odredi, da se oddaja električni tok od četrtega, dne 27. t. m. naprej pa do dobave premoga le od 2.

ore popoldne do 10. ure zvečer. To vsem interesantom v vednost — Mestni magistrat Maribor.

Zvišanje cen plina in električnemu toku. Vслед neprestanega zvišanja premogovih cen, tovarnine, delavskih plač kakor tudi drugih za proizvodnjo plina potrebnih surovin, sem prisiljen, zvišati cene plina od 1. marca naprej od 40 v na 80 v pri m³, električen tok za razsvetljavo in obrat pa od 10 vin. na 80 v pri H W — Dr. Ffeferl r.

Znane letake „Dragi narodnjaki!“ so dne 25. t. m. metali zopet v velikem številu po Slov. goricah. Kakor izvemo, je oblast ugotovila, da so duševni očetje teh letakov stari ptujski pek Ornig in njegov sin ter bivši urednik »Štajerca« Alojz Irgl. Policiji se je posrečilo, da je v ponedeljek dobila v roke tega Irglina v Ptuj. Od tam so ga poslali v Maribor, kjer ga je vzel v delo naš dr. Senekovič. Irglina so zaprli, ker je zakrivil hudodelstvo vele izdaje (§ 58 in 65a). Irgl je rojen l. 1885 pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Od l. 1910 — 1914 je bil koordinator pri Paternoliju v Gorici, od l. 1914 pa pri Blankeju v Ptuj. Od junija 1917 je bil urednik »Štajerca«. 8. ali 9. marca 1919 je bil Irgl pri mlademu Ornigu v Gradcu, ki mu je naročil, naj brska po vseh starih letnikih »Štajerca« in naj išče »važne zgodovinske dogodke«. Ker ni nič posebnega našel, jo bilo tudi plačilo slabo. Nato je bil poslan k prof. Braunerju v Ptuj, da prestavi letak »Dragi narodnjaki!«. Plače je dobil zato samo 60 K. Pesem o »Štajerski deželi«, ki je natisnjena na zadnji strani letaka, je njegov »produkt«. Irgl sedi sedaj v zaporu.

Preskrba z moko in kruhom za čas od dne 30. marca do dne 5. aprila. Okrajno glavarstvo v Mariboru nam poroča: Vsi koraki, da bi se iz Hrvaške (Bačke) in iz drugih dežel v pravem času dohale potrebne množine bele, oziroma koruzne moke, bili so do danes brezuspešni. Posrečilo se je dobiti samo nekaj bele ameriške moke in sicer bo preskrba z moko in kruhom naslednja: Vsaka oseba dobi 50 dkg moke ali en hleb kruha v teži 70 dkg. Cena je za moko 5 K za kg, za kruh za en hleb K 2 60. Upati je, da se do 5. aprila dobijo potrebne množine moke.

Državna posredovalnica za delo v Mariboru. V minulem tednu od 17. do 22. marca je bilo prijavljenih 23 moških in 8 ženskih prostih mest, a delo je iskalo 42 moških in 5 žensk. Delo iščejo: rudarji, ključavničarji, natakariji, trgovski pomočniki, zasebni uradniki. V delo sprejme posredovalnica: 19 kmečkih blapcev, 30 zidarjev, 10 tesarjev, več delavcev 1 grajščinskega vrtnarja.

Gostilničarji in kavarnarji v Mariboru se opozarjajo, da so naredbe glede oddaje mleka gostom še v veljavi in da se bodo prestopki teh naredb strogo kaznovali — Mestni magistrat Maribor.

Prva slovenska kavarna v Mariboru. Guro pl. Valjak otvori s 1. aprilom 1919 kavarno »Central« v Gosposki ulici št. 21. G. Valjak je navdušen Jugoslovani in obljublja, da bo postregel gostom, kakor bo v njegovih močeh. Na razpolago bodo v

njegovi kavarni vsi slovenski in drugi jugoslovanski listi.

Koncert. Prof. H. Družević priredi s svojo zasebno pevsko šolo za otroke (ki je ob enem pripravljalnica za godbeni pouk) v nedeljo, dne 6. aprila ob 8. uri popoldan koncert v veliki dvorani Narodnega doma. Spored bo obsegal pesmi za eno in dvoglasni otroški zbor, samospelve (poje Al. pl. Žolger in gospa Družovičeva), točke za kvartet ter orkester na lok. Natančnejši spored, ki bo osobito ljubiteljem mladinske glasbe nudil zanimivo menjava, se objavi pravočasno.

Hvalevreden ukrep mariborskega okr. glavarja. Cele Slov. gor. so bile dosedaj primorane voziti svoje zrnje v nemške mline onstran Mure, kjer so nemški mlinarji s slovenskimi kmeti in vinicarji postopali nečloveško. Če je pripeljal kmet 100 kg zrnja v mlin, dobil je nazaj samo polovico ali pa še manj. Slovenec je pripeljal polno vrečo zrnja, a Nemec mu je vrnil na pol prazno vrečo, v njej pa malo moke in malo otrobov. In še plačati je moral za to »dobroto« po 10, 20 K. Če se je Slovenec pritožil, se je Nemec odurno obregnil: »Saj te ni nič čez vabil. Če ti pa ni prav, pa se pritoži v Gradec. In če ne boš tih, pa ti bomo sploh vse vzeli proč!«. Okrajni glavar dr. Lajnsič je sedaj odredil, da bo nek mariborski mlin mlel kmetom v Slov. gor. žito. Mlin bo pripeljal mlinške izdelke na določeni kraj, kamor bodo pripeljali ali prinesli ljudje žito ter bo moko zamenjali za žito. Za 100 kg žita mora dobiti kmet okoli 97 kg mlinških izdelkov. Malnine bo 10 K od 100 kg. Da se cela zadeva primerno uredi, se bo vršilo prihodnji ponedeljek, dne 31. marca ob pol 8. uri pop. v St. Ilju v Slov. gor. v gostilni Celcer posvetovanje šupanov in drugih občinskih zastopnikov občin: Gornji in Spodnji Jakobski dol, Ploderšnica, Vukovski dol, Jarenina, Poličko, Selnica ob Muri, Ceršak, St. Ilj, Crknica, Vrtnice, Pesnica, Plač, Špilje in dr. Vsaka obmejna občina naj pošlje vsaj 1 ali 2 zastopnika na posvetovanje v St. Ilj.

Sladkor v Mariboru. Valed prometnih težkoč bode za mesec april namenjeni sladkor najbrž prepozno prispel in se bode izdajal na izkaznice šele kadar pride. Ta mala zaloga sladkora, kolikor ga je na razpolago, se mora čuvati za otroke, starce in bolnike. Na aprilove sladkorne izkaznice se ne sme sladkor izdajati. Otroci do 2 let, osebe čez 70 let, bolniki in sploh osebe, ki imajo izkaznice za mleko, dobe izkaznice za sladkor, glaseče se na pol kg. Ta sladkor se bode dobival izključno pri trgovcu M. Berdajnu na Zofijinem trgu. Te izkaznice se bode izdajale za osebe z začetnimi črkami A—K v ponedeljek dne 31. marca, za ostale v torek dne 1. aprila, vsakokrat med pol 9 in 11 uro v občinskem gospodarskem uradu. Predložiti je družinska nakupovalna izkaznica in izkaznica za mleko.